

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**w Szkole Podstawowej im. C.K. Norwida
w Dąbrówce**

Przepisy prawa polskiego i unijnego dotyczące doradztwa zawodowego

Najważniejsze założenia związane z realizacją WSDZ w szkole zawarte są w dokumentach:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r . - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) - dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7 maja 2013 r.). Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej... prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16.08.2018r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12.02.2019r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Podstawowe pojęcia z zakresu poradnictwa zawodowego

Poradnictwo zawodowe:

długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

Doradztwo zawodowe :

świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (K. Lelińska)

Doradca zawodowy:

osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej (Klasyfikacja Zawodów i Specjalności)

Informacja zawodowa

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji (K. Lelińska)

Informacja edukacyjna

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem (G. Sołtysińska)

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę od początku nauki szkolnej dziecka w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten jest spójny z Programem Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły oraz ze Szkolnym zestawem programów nauczania. Systemowość zakłada współdziałanie wszystkich podmiotów szkoły. Jest wieloletnim procesem mającym doprowadzić do podjęcia przez absolwentów szkoły trafnych decyzji edukacyjnych, a następnie zawodowych.

Osią WSDZ jest Program doradztwa edukacyjno-zawodowego, który w sposób szczególnie skierowany jest do uczniów klas siódmych i ósmych szkoły podstawowej.

Program opracowuje zespół ds. doradztwa edukacyjno-doradczego w składzie: doradcy zawodowi, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele przedmiotów edukacyjnych, nauczyciele bibliotekarze, nauczyciel świetlicy.

Cele wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

Główny cel realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w szkole podstawowej:

- **Klasy I - III:**

- wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie i formowanie u uczniów postawy afirmującej pracę i uczenie się;
- umożliwienie uczniom odkrywania talentów, pasji i zainteresowań oraz ich rozwoju;

Uczeń kończący etap edukacji wczesnoszkolnej:

1. Zna siebie:

- a) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- b) prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- c) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

- d) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- e) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Orientuje się w świecie zawodów i rynku pracy:

- a) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- b) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- c) opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- d) omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- e) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu.

3. Ma wiedzę o rynku edukacyjnym i potrzebie uczenia się przez całe życie:

- a) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności
- b) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- c) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planuje własny rozwój i podejmuje adekwatne decyzje edukacyjno – zawodowe:

- a) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- b) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

• **Klasy IV – VI:**

- poznawanie własnych zasobów, potencjałów i możliwości;
- zapoznanie z wybranymi zawodami i rynkiem pracy;
- kształtowanie postawy dążenia do wymarzonego zawodu i pracy w oparciu o posiadane predyspozycje;

Uczeń kończący etap klas IV – VI:

1. Jest świadomy własnych zasobów i ograniczeń:

- a) określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- b) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- c) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- d) prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Ma wiedzę o świecie zawodów i rynku pracy:

- a) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- b) opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- c) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- d) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; 2
- e) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Ma wiedzę o rynku edukacyjnym i o potrzebie uczenia się przez całe życie:

- a) wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- b) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- c) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planuje własny rozwój i podejmuje adekwatne decyzje edukacyjno – zawodowe.

- a) opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- b) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- c) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

- **Klasy VII – VIII:**

- kształtowanie u uczniów postawy odpowiedzialności za planowanie kariery życiowej i zawodowej;
- przekazanie wiedzy o osobach, instytucjach świadczących pomoc doradczą w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych;
- przekazanie informacji o rynku pracy i systemie edukacji;

Absolwent szkoły:

1. Jest świadomy swoich zasobów i ograniczeń:

- a) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- b) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- c) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- d) rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- e) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- f) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- g) określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Ma wiedzę o świecie zawodów i rynku pracy:

- a) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- b) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- c) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- d) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- e) analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

- f) wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- g) dokonuje autoprezentacji.

3. Ma wiedzę o rynku edukacyjnym i o potrzebie uczenia się przez całe życie:

- a) analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- b) analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- c) charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji formalnej i nieformalnej;
- d) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planuje własny rozwój i podejmuje adekwatne decyzje edukacyjno – zawodowe:

- a) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- b) określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- c) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- d) planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Działania w zakresie doradztwa zawodowego skierowane są do nauczycieli, wychowawców i specjalistów, rodziców oraz uczniów.

Nauczyciele, wychowawcy, specjaliści:

- rady szkoleniowe;
- udział w spotkaniach z doradcami zawodowymi;
- udostępnianie szkolnych zasobów z zakresu doradztwa zawodowego;
- umożliwianie rozwoju zawodowego w tym zakresie;

Rodzice:

- organizowanie spotkań z doradcami zawodowymi na terenie szkoły;
- konsultacje z nauczycielami, wychowawcami, szkolnymi specjalistami na temat zasobów i ograniczeń dzieci do określonych zawodów;
- przekazywanie informacji o instytucjach udzielających wsparcia w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno – zawodowych;
- udostępnianie materiałów, informacji edukacyjnych i zawodowych;
- angażowanie rodziców w Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego;

Uczniowie:

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe jest realizowane w trakcie:

- zajęć edukacyjnych;
- zajęć z wychowawcą;
- zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (kl. VII, VIII)
- indywidualnych konsultacji i porad z doradcą zawodowym, psychologiem szkolnym, nauczycielami, wychowawcami;
- zajęć z bibliotekarzem;
- zajęć z nauczycielem świetlicy;
- zajęć rozwijających kluczowe umiejętności społeczne z wychowawcą lub psychologiem szkolnym (wg zgłaszanych przez wychowawców potrzeb);
- spotkań, warsztatów, zajęć z pracownikami instytucji wspierających proces doradztwa zawodowo – edukacyjnego;
- prowadzonych kół zainteresowań;
- w czasie innych działań organizowanych w szkole (spotkania z przedstawicielami różnych zawodów, z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, z absolwentami, itp.)

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU:

Dyrektor szkoły - stwarza warunki do realizacji programu oraz monitoruje jego realizację, odpowiada za organizację Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego, organizuje wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Doradcy zawodowi - koordynują działania z zakresu doradztwa zawodowego w szkole, realizują zadania doradcy zawodowego w poszczególnych klasach oraz w formie indywidualnych konsultacji, udzielają wsparcia nauczycielom, wychowawcom w realizacji zadań zawartych w Rocznym Programie Doradztwa Zawodowego, udzielają porad, konsultacji rodzicom uczniów.

Psycholog/pedagog szkolny – w porozumieniu z wychowawcami klas realizuje zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, zasady i techniki skutecznego uczenia się; adekwatnie do zgłaszanych potrzeb udziela indywidualnych konsultacji - pomocy uczniom w rozeznawaniu walorów osobowościowych.

Wychowawcy klas – realizują zadania zawarte w Rocznym Programie Doradztwa Zawodowego, pomagają uczniom rozpoznać mocne i słabe strony, organizują uczniom wsparcie w formie indywidualnych konsultacji, porad, współpracują z doradcami zawodowymi, nauczycielami i specjalistami.

Nauczyciele bibliotekarze - gromadzą i udostępniają materiały z zakresu doradztwa edukacyjno- zawodowego uczniom, wychowawcom i nauczycielom.

Nauczyciele świetlicy –włączają w zajęcia świetlicy treści z zakresu orientacji zawodowej, rozpoznają zainteresowania i talenty uczniów, prowadzą działania informacyjne, kierują uczniów na konsultacje.

Nauczyciele poszczególnych przedmiotów – przybliżają uczniom zawody i specjalności, które wiążą się z prowadzonym przez niego przedmiotem, pokazują perspektywy rozwoju uzdolnień i zainteresowań zaobserwowanych u uczniów, przybliżają specyfikę powiązanych tematycznie zawodów, realizują zadania zawarte w Rocznym Programie Doradztwa

Zawodowego, współpracują z wychowawcą, rodzicami, psychologiem szkolnym, doradcami zawodowymi.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań Roczno Programu Doradztwa Zawodowego.

Metody, techniki i zasoby materialne w pracy doradczej

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe) - wspólne pracowanie nad rozwiązaniem.
- Drama – krótkie scenki i inscenizacje, odgrywanie ról.
- Metody plastyczne – komiksy, plakaty.
- Metody audiowizualne - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne.
- Gry i zabawy rozwijające myślenie strategiczne.
- Trening komunikacji i zachowań społecznych, mini – wykłady, pogadanki, debaty.
- Testy (kwestionariusz, ankieta, test).

Techniki:

plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT), kwestionariusze, wywiady, gry i zabawy.

Zasoby materialne:

- pracownie komputerowe,
- komputer i projektor multimedialny w każdej sali lekcyjnej,
- pakiet filmów „Świat Zawodów”,
- pakiet narzędzi diagnostycznych do samopoznania uczniów,
- poradniki, przewodniki, informatory, itp.

ZAKRES TREŚCI – tematy do realizacji na zajęciach z doradztwa zawodowego :

Klasy siódme:

A. Poznanie własnych zasobów:

1. Moje sukcesy – moje umiejętności.
2. Wszyscy jesteśmy zdolni – co robię najlepiej?
3. Co wiem o sobie – portfolio.
4. Kim jestem? Kim chciałbym być?
5. Jaki jest mój charakter?

B. Świat zawodów i rynek pracy.

6. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
7. Zawody przyszłości.
8. Kompetencje na rynku pracy – oczekiwania pracodawców.
9. Czy sprostim wymagom rynku pracy?
10. Oto ja – o sztuce autoprezentacji.

Klasy ósme:

C. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

1. Co po szkole? – system edukacji szkolnej i pozaszkolnej w Polsce.
2. Szkoły branżowe – pozytywny wybór.
3. Jak długo się uczymy?
4. Współpraca – ważna umiejętność społeczna.
5. Analizuję różne możliwości rozwoju.

D. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.

6. Poznajemy środowiska pracy różnych zawodów.
7. Moja kariera zawodowa – wiem, chcę, osiągnę.
8. Tworzymy indywidualne plany działania.
9. Gdzie uczyć się dalej – oferta edukacyjna w mojej okolicy.
10. Skąd czerpać wiedzę o zawodach, rynku pracy, pomocne osoby, instytucje

Na zajęciach z doradztwa – edukacyjno – zawodowego realizowane są programy:

- *Program doradztwa edukacyjno – zawodowego w klasie siódmej* - autor Beata Grzelak (ORE),
- elementy programów: *Rozwijam skrzydła* - Katarzyna Druczak, Marzena Mańturz, Magdalena Mrozek oraz warsztat *Szkoła - Zawód – Praca*, wyd. KOWEZIU

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE DORADZTWO EDUKACYJNO - ZAWODOWE W SZKOLE:

- Mobilne Centrum Edukacji Zawodowej w Warszawie
- Ochotniczy Hufiec Pracy w Wołominie
- Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego Kopernik w Wyszowie
- Powiatowy Urząd pracy w Wołominie Filia w Radzyminie
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wołominie

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W ROKU SZKOLNYM 2021/2022.

L.p.	Zadania i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Opracowanie planu działań edukacyjno-zawodowych na rok szkolny.	zespół ds.doradztwa zawodowego	wrzesień
2.	Realizacja zajęć z doradztwa zawodowego w klasach siódmych i ósmych.	doradcy zawodowi	jeden semestr z daną klasą w wymiarze jednej godziny tygodniowo
4.	Prezentacja filmów <i>Kalejdoskop zawodów</i> na zajęciach z doradztwa zawodowego, na godz. wychowawczych oraz godz. doraźnych zastępstw	wychowawcy, doradcy zawodowi, nauczyciele zastępujący	w ciągu roku
5.	<p>Realizacja treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego.</p> <p>Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych</p> <p>1. Poznanie siebie Uczni:</p> <p>1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać; (<i>ed. wczesn., kl. I,II,III</i>)</p> <p>1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób; (<i>ed. wczesn., kl. I,II,III</i>)</p> <p>1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi; (<i>ed. wczesn., kl. I,II,III</i>)</p> <p>1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach; (<i>ed. wczesn., kl. I, II, III</i>)</p> <p>1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.</p>	nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy	Cały rok

(ed. wczesn., kl. I,II,III)

2. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie; *(ed. wczesn., kl. I, II, III)*

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. *(ed. wczesn., kl. I, II, III)*

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności; *(ed. wczesn., kl. II, III)*

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich. *(ed. wczesn., kl. II, III)*

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; *(ed. wczesn., kl. I,II,III)*

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą. *(ed.*

wczesn., kl. I,II,III)

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów Uczni:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje; (jęz. polski kl. IV, V, VI, godz. wych. kl. IV, V, VI, technika kl. V, plastyka kl. IV, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V)

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; ; (jęz. polski kl. IV, V, VI, godz. wych. kl. IV, V, VI, plastyka kl. IV, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V)

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość; ; (jęz. polski kl. IV, VI, godz. wych. kl. IV, V, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V)

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców. ; (jęz. polski kl. IV, VIb, godz. wych. kl. IV, V, VI, technika kl. V, plastyka kl. IV, historia kl. IV, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V)

2. Świat zawodów i rynek pracy Uczni:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach; ; (jęz. polski kl. IV, V, VI, godz. wych. kl. V, VI, technika kl. IV, V, VI, przyroda kl. IV, geografia kl. V, plastyka kl. IV, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V, jęz. niemiecki kl. V)

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka; ; (jęz. polski kl. IV, godz. wych. kl. V, technika kl. IV, historia kl. IV, V, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V)

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe; ; (jęz. polski kl. IV, V, godz. wych. kl. IV, V, VI, technika kl. V)

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny; ; (jęz. polski kl. IVb, technika kl. IV, plastyka kl. IV, historia kl. V, wych. fiz. kl. V, VI)

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą. ; (jęz. polski kl. IVb, godz. wych. kl. V, technika kl. IV, VI, historia kl. VI, plastyka kl. IV)

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki; ; (jęz. polski kl. IV, VI, godz. wych. kl. IVc, technika kl. V, VI)

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć; ; (jęz. polski kl. VI, godz. wych. kl. IVc, V, wych. fiz. kl. VI)

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy. ; (jęz. polski kl. IV, VIb, matematyka kl. IV, historia kl. VI, godz. wych. kl. VIb)

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych; ; (jęz. polski kl. IV, godz. wych. kl. IV, V, VIb, historia kl. VI, wych. fiz. kl. V, VI, jęz. niemiecki kl. V)

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; ; (jęz. polski kl. IV, V, VI, godz. wych. kl. IVc, V, historia kl. IV, VI, plastyka kl. IV, wych. fiz. kl. V, VI)

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą. ; (jęz. polski kl. IVc, VI, godz. wych. kl. IV, plastyka kl. IV, historia kl. IV, wych. fiz. kl. V, VI)

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla las VII i VIII szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; (godz. wych. kl. VII, VIII, chemia kl. VII, biologia kl. VII, VIII, fizyka kl. VII, wych. fiz.

kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII)

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe); (*godz. wych. kl. VII, VIII, chemia kl. VII, wos kl. VIII, jęz. polski kl. VII, informatyka kl. VII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII)*)

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł; (*chemia kl. VII, jęz. polski kl. VII, godz. wych. kl. VII, wosk l. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII)*)

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych; (*jęz. polski kl. VII, biologia kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII, VIII)*)

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; (*godz. wych. kl. VIII, biologia kl. VIII, wos kl. VIII, jęz. polski kl. VII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII, VIII)*)

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; (*godz. wych. kl. VIII, wos kl. VIII, jęz. polski kl. VII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII)*)

1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb. (*godz. wych. kl. VIII, jęz. polski kl. VII, VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII)*)

2. Świat zawodów i rynek pracy Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; (*matematyka kl. VII, VIII, informatyka kl. VII, VIII, chemia kl. VII, fizyka kl. VII, historia kl. VII, VIII, jęz. polski kl. VII, VIII, geografia kl. VII, VIII, wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII)*)

2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców; (*godz. wych. kl. VIII, wos kl. VIII, jęz. polski kl. VII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII*)

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy; (*godz. wych. kl. VIII, historia kl. VIII, jęz. polski kl. VII, matematyka kl. VII, geografia kl. VII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII,)*

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka; (*jęz. polski kl. VII, VIII, wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII, VIII*)

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy; (*matematyka kl. VII, jęz. polski kl. VII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, doradztwo zawodowe kl. VII, VIII*)

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową; (*jęz. polski kl. VII, VIII, matematyka kl. VII, wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII*)

2.7 dokonuje autoprezentacji. (*jęz. polski kl. VII, VIII, wos kl. VIII, informatyka kl. VII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VII*)

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie Uczeń:

3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji; (*godz. wych. kl. VIII, matematyka kl. VIII, wos kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII*)

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów; (*godz. wych. kl. VIII, wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII*)

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej; (*wos kl. VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII*)

	<p>3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie. <i>(biologia kl. VII, fizyka kl. VII, informatyka kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII)</i></p> <p>4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych Uczni:</p> <p>4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym; <i>(wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII)</i></p> <p>4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby; <i>(wos kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII)</i></p> <p>4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; <i>(wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII)</i></p> <p>4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów. <i>(wos kl. VIII, wych. fiz. kl. VIII, jęz. niemiecki kl. VII, VIII, jęz. angielski kl. VIII, doradztwo zawodowe kl. VIII)</i></p> <p><i>*Szczegółowa tematyka treści programowych z poszczególnych przedmiotów jest zawarta w planach realizacji materiału u nauczycieli przedmiotowych oraz u doradcy zawodowego.</i></p>		
6.	Zapoznanie uczniów klas VIII z ofertą szkół ponadpodstawowych, organizowanie spotkań z przedstawicielami szkół, udział w dniach otwartych, udział w targach edukacyjnych.	dyrekcja szkoły doradcy zawodowi, wychowawcy, nauczyciel bibliotekarz – Iwona Bulik	w ciągu roku

7.	<p>Indywidualna praca z uczniami , którzy mogą mieć problemy z wyborem szkoły i zawodu. Współpraca z doradcami zawodowymi z PP-P w Wołominie.</p> <p>Pomoc psychologiczno – pedagogiczna w zakresie doradztwa edukacyjno –zawodowego dla uczniów objętych pomocą psychologiczno - pedagogiczną w szkole</p>	wychowawcy, doradca zawodowy, psycholog szkolny/pedagog szkolny	adekwatnie do potrzeb w ciągu roku
8.	Gromadzenie i udostępnianie nauczycielom literatury, scenariuszy lekcji, ankiet, artykułów, kart pracy z zakresu doradztwa	Doradcy zawodowi nauczyciele bibliotekarze	w ciągu roku
9.	Przygotowanie prezentacji multimedialnych „Mój wymarzony zawód” przez uczniów klas VII.	nauczyciel informatyki – Tomasz Rurarz	II semestr
10.	Prowadzenie gazetki informacyjnej: „Co dalej absolwencie?”	Nauczyciel bibliotekarz – Iwona Bulik	w ciągu roku
11.	Opracowywanie dokumentów aplikacyjnych, procedury rekrutacyjne – logowanie do szkół ponadpodstawowych.	nauczyciele WOSu, nauczyciele polonisci, nauczyciele informatyki, nauczyciele bibliotekarze, wychowawcy	w ciągu roku zgodnie z procedurami rekrutacyjnymi
12.	Prowadzenie zajęć rozwijających umiejętności społeczne, umiejętność uczenia się i dokonywania samooceny	psycholog szkolny, wychowawcy	wg zgłaszanych potrzeb w ciągu roku
14.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.	Doradcy zawodowi, wychowawcy	w ciągu roku adekwatnie do możliwości i potrzeb

15.	Badanie losów absolwentów.	wychowawcy absolwentów	wrzesień następnego roku
-----	----------------------------	---------------------------	--------------------------------

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO RODZICÓW:

- warsztat doradczy dla rodziców realizowany przez doradców zawodowych spoza szkoły w pierwszym semestrze roku szkolnego (styczeń)
- indywidualne konsultacje nt. czynników determinujących wybór zawodu, rynku pracy, właściwości osobowościowych dziecka – adekwatnie do potrzeb
- działalność informacyjna o instytucjach udzielających wsparcia w tym zakresie

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO NAUCZYCIELI:

- umożliwienie doskonalenia zawodowego z zakresu doradztwa zawodowego – dyrekcja szkoły
- pomoc w realizacji zadań opisanych w WSDEZ – doradcy zawodowi, psycholog/pedagog szkolny, nauczyciele bibliotekarze (adekwatnie do zgłaszanych potrzeb)
- umożliwienie udziału w warsztatach realizowanych przez doradców zawodowych spoza szkoły

EWALUACJA:

Ewaluacja WSDEZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby działania podejmowane w tym zakresie były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.

Ewaluacja będzie przeprowadzona w formie badania ankietowego wśród losowo dobranej grupy uczniów i rodziców, przez zespół ds. doradztwa zawodowego na koniec roku szkolnego. Jej wyniki, będą przedstawione Radzie Pedagogicznej.

W ramach ewaluacji monitorowane będą również losy absolwentów i czynniki, które zaważyły na podjęciu danej decyzji edukacyjnej/zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną w dniu 30 września 2021 r. Uchwałą nr 2/2021/2022

Zatwierdzam

Dąbrówka, dnia 30 września 2021 r.

Stanisław Wójcik

Dyrektor szkoły